

**Предлог програма стручног усавршавања у оквиру активности
Центра за целоживотно учење**

Тема: Оспособљавање за рад са децом на ромском језику
Облик: моодле платформа (два семестра)
Општи циљ: Оспособљавање за учење ромског језика и културе на раном узрасту (предшколски и школски узраст) у свакодневном васпитно-образовном и наставном раду.
Специфични циљеви: Унапредити знања учесника програма о психолошко-педагошким компетенцијама потребним у раду са ученицима; Унапредити знања учесника програма о релевантним методичким поступцима потребним у раду са ученицима; Оснажити и мотивисати учеснике програма да усвојена и унапређена знања и вештине (из педагошко-психолошке области, ромског језика, дечије књижевности на ромском језику и историје Рома) примењују у непосредном васпитно-образовном раду.
Аутор: др Марија Александровић, Висока школа, Вршац.
Реализатори: др Марија Александровић, Висока школа, Вршац и СППП Елдена Станић, Висока школа, Вршац, др Тања Недимовић.
Циљне групе којима је програм намењен: Учитељи ромског језика у оквиру изборног предмета <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> , педагошки асистенти у ПУ и ОШ и васпитачи.
Кратак опис садржаја програма: Први семестар: Тема 1 : Граматика ромског језика, фонетика, морфологија, синтакса, правопис. Тема 2: Настава почетног читања и писања, настава књижевности, настава усменог и писменог изражавања, порекло и појам књижевности за децу на ромском језику, усмена књижевност за децу на ромском језик, кратке језичке усмене форме на ромском језик, превођење, поезија за децу ромских књижевника Ранка Рајка Јовановића и Алије Краснићија. Тема 3: Историја Рома, сеобе, холокауст, политички покрет у Србији и свету, идентитет Рома данас. 2. Други семестар: Тема 1. Примена психологије у васпитању и образовању, одређење појма учења, учење као процес, општи чиниоци успешног учења, планирање наставног процеса, интерактивна настава, праћење, документовање и оцењивање у настави.
Оправданост избора теме програма: У складу са подацима на територији Србије тренутно има око 30 учитеља за изборни предмет <i>Ромски језик са елементима националне културе</i> који имају четворогодишњу стручну спрему што указује на чињеницу да током школовања нису имали педагогију, психологију и методику наставе која им је неопходна за квалитетан рад у настави. Сем тога, нису упознати са постулатима у области дечије књижевности, а што им је неопходно у раду са децом.

Педагошким асистентима је такође потребно познавање како ромског језика, тако и опште културе Рома како би на што адекватнији начин сагледали проблеме са којима се суочавају током рада са ромском децом. Према подацима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије 28% ангажованих педагошких асистената је старости између 20 и 30 година, имају од пар месеци до годину дана радног искуства, диплому трећег степена средњег стручног образовања, (профил: машинбаравар, алатничар, кувар, електротехничар, угоститељ итд.) и скроман број обука које су прошли. Наведени подаци указују на потребу едукације педагошких асистената из области ромског језика и културе.

Литература:

- Zdenka Milivojević (2015). *Analiza pravnog okvira i aktuelnog statusa i prakse pedagoških asistenata*: Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, Beograd.
- Trifun Dimić (2001). *Razvoj nastavnog procesa „Jezik sa elementima nacionalne kulture Roma“*: Romologija, Stručni časopis za nauku, kulturu i društvena pitanja Roma, Matica Romska u Jugoslaviji, Novi Sad.

Раније акредитације програма: -